

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. július 1.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2022/0206(NLE)

10587/22
ADD 1

EDUC 257
SOC 426
EMPL 285
JEUN 137

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 30.
Címzett:	az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 316 final - Annex
Tárgy:	MELLÉKLET a következőhöz: Javaslat – A TANÁCS AJÁNLÁSA az „Utak az iskolai sikerhez” kezdeményezésről

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 316 final számú dokumentum mellékletét.

Melléklet: COM(2022) 316 final - Annex

Brüsszel, 2022.6.30.
COM(2022) 316 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

**Javaslat
A TANÁCS AJÁNLÁSA**

az „Utak az iskolai sikerhez” kezdeményezéséről

{SWD(2022) 176 final}

MELLÉKLET

Az iskolai siker szakpolitikai kerete

E szakpolitikai keret célja, hogy személyes jellemzőitől, családi, kulturális és társadalmi-gazdasági háttérétől függetlenül valamennyi tanuló számára növelje az iskolai siker lehetőségét. Meghatározza azokat a kulcsfontosságú feltételeket és intézkedéseket, amelyekkel csökkenthető a korai iskolaelhagyás és az alulteljesítés az alapkészségek terén. Az iskolai siker széles körű és inkluzív megközelítésén alapul, amely nemcsak a tanulmányi eredményekre terjed ki, hanem olyan elemeket is figyelembe vesz, mint a személyes, társadalmi és érzelmi fejlődés, valamint a tanulók jó iskolai közérzete. A keret felvázol néhány átfogó feltételt (1. és 2. pont), valamint egy sor, iskolai és rendszerszinten végrehajtandó intézkedést.

1. Ahhoz, hogy személyes jellemzőitől, családi, kulturális és társadalmi-gazdasági háttérétől függetlenül minden tanuló sikeres legyen az iskolában, a megfelelő (nemzeti, regionális, helyi) szakpolitikai szintű, **az iskolai sikerre irányuló integrált és átfogó stratégiára van szükség**, az oktatási és képzési rendszer struktúrájának megfelelően. Ez a stratégia különösen a következőket foglalja magában:
  - a) A különböző szakpolitikai területekkel (például az egészségügy, a szociális szolgáltatások, a foglalkoztatás, a lakhatás, az igazságszolgáltatás, a menekültek és más migránsok befogadása, a megkülönböztetésmentesség) való koordináció biztosítása, valamint az oktatási és képzési rendszer különböző kormányzati szintjei közötti tartós együttműködés kialakítása, illetve az összes érdekelt féllel (köztük a tanulókkal, szülőkkel és családokkal, valamint a marginalizáltabb csoportok nézeteit képviselő személyekkel) folytatott szisztematikus párbeszéd kialakítása a tervezési szakasztól a végrehajtásig és az értékelésig.
  - b) Egy kiegyensúlyozott, koherens és összehangolt szakpolitikai intézkedéscsomag megléte, amely ötvözi a megelőzést, a beavatkozást és a kompenzációt, nagy hangsúlyt fektetve a megelőzésre és a beavatkozásra irányuló fellépésekre.
  - c) Az oktatásban és képzésben megjelenő korai iskolaelhagyás megelőzésére irányuló nemzeti, regionális és helyi stratégiai megközelítések integrálása (adott esetben) azokkal a megközelítésekkel, amelyek célja az alapvető készségek előmozdítása, a bántalmazás és az internetes megfélemlítés (ideértve a nemi alapú megfélemlítést és a szexuális zaklatást is) elleni küzdelem, valamint a jóllét támogatása.
  - d) Az általános, az egész iskolára kiterjedő, valamennyi tanulót célzó intézkedések inkluzív keretek között történő szisztematikus kombinálása a hasonló igényű vagy mérsékelt kockázatú tanulókra vagy tanulócsoportokra vonatkozó célzott intézkedésekkel, az összetett vagy krónikus szükségletekkel rendelkezők és a legnagyobb kockázatnak kitett tanulók esetében pedig személyre szabottabb intézkedésekkel.
  - e) Különös figyelem fordítása a hátrányos helyzetű vagy a hátrányos megkülönböztetés kockázatának kitett gyermekekre és fiatalokra, interszekcionális megközelítés biztosítása, és megfelelő intézkedések bevezetése a veszélyeztetett csoportokra, például a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, migráns vagy roma háttérű gyermekekre, a

menekültekre, a látható és láthatatlan fogyatékossgal élő tanulókra – beleértve a hosszú távú fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodást –, a sajátos nevelési igényű vagy mentális egészségügyi problémákkal küzdőkre vonatkozóan.

- f) Figyelem fordítása a nemek közötti különbségek azonosítására az oktatásban és képzésben, többek között a fiúk és lányok teljesítményének fokozott nyomon követése révén, valamint adott esetben konkrét intézkedések bevezetése.
- g) Tényeken és szilárd adatgyűjtési és nyomonkövetési rendszereken alapul (lásd az alábbi 2. pontot), és a legújabb mennyiségi és minőségi kutatások támasztják alá, figyelembe véve azokat a gyakorlatokat és eszközöket, amelyek bizonyíthatóan sikeresen segítik elő a tanulók oktatási sikerét. Ez magában foglalja, hogy ihletet meríts az európai szinten biztosított forrásokból – például az európai iskolai eszköztárból¹, a befogadó oktatás és az állampolgári nevelés terén megvalósított inspiráló gyakorlati példák gyűjteményéből², a Cedefop korai iskolaelhagyás kezelésére szolgáló szakképzési eszköztárból³, valamint az egész életen át tartó pályaorientációs rendszerek és gyakorlatok leltárából⁴.
- h) Arányos források elkülönítése, beleértve a nemzeti és uniós alapok felhasználását, valamint a reformokhoz nyújtott egyéb támogatást és az oktatási eszközökbe, az infrastruktúrába és a pedagógiába való beruházásokat (különösen a következők: Erasmus+, Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, Európai Szociális Alap+, Európai Regionális Fejlesztési Alap, Digitális Európa program, Horizont Európa, technikai támogatási eszköz, Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap, valamint az európai létesítmények összekapcsolására irányuló finanszírozási rendszer – CEF2).
- i) Egyértelmű célokat és mérföldköveket tartalmazó végrehajtási terv, nyomonkövetési és értékelési terv, valamint koordinációs mechanizmus vagy struktúra a nemzeti körülményeknek megfelelő szinten történő létrehozásának előírása az együttműködés megkönnyítése, a végrehajtás támogatása, valamint a nyomon követés, az értékelés és a szakpolitikai felülvizsgálat lehetővé tétele érdekében.

2. A hatékonyság érdekében az integrált stratégiának olyan megbízható **adatgyűjtési és nyomonkövetési rendszereken** kell alapulnia:

- a) amelyeknek valamennyi (nemzeti, regionális és helyi) szakpolitikai szinten lehetővé kell tenniük az alulteljesítés és a korai iskolaelhagyás hatókörének, előfordulásának és lehetséges okainak elemzését, többek között a marginalizált tanulók és családok véleményének összegyűjtése révén;
- b) amelyeket a szakpolitika-fejlesztés megtervezésére és irányítására, a végrehajtás nyomon követésére, valamint az elfogadott intézkedések hatékonyságának és eredményességének értékelésére kell felhasználni;
- c) amelyeknek lehetővé kell tenniük a veszélyeztetett tanulók vagy a korai iskolaelhagyók korai észlelését és azonosítását, hogy időben megfelelő

¹ <https://www.schooleducationgateway.eu/hu/pub/resources/toolkitsforschools.htm>

² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2edab132-7fbc-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/toolkits/vet-toolkit-tackling-early-leaving>

⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/inventory-lifelong-guidance-systems-and-practices>

támogatást nyújtsanak anélkül, hogy e tanulókat beskatulyáznák vagy megbélyegeznék;

- d) amelyeknek alapul kell szolgálniuk az iskoláknak nyújtott hatékony iránymutatáshoz és támogatáshoz.

Az adatoknak és információknak ideális esetben ki kell terjedniük az oktatás és képzés valamennyi szintjére (koragyermekkorai nevelés és gondozás, alapfokú, alsó középfokú, felső középfokú oktatás), valamint az oktatás és képzés különböző típusaira, és meg kell felelniük a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályoknak. A mennyiségi és minőségi információkat adott esetben magas szinten részletezetten kell összegyűjteni (például a nemre, a társadalmi-gazdasági háttérre, a migráns háttérre, a roma háttérre és a regionális különbségekre vonatkozó adatok), valamint a tanulási eredményekre negatív vagy pozitív hatást gyakorló tényezők széles köréről (mint például a koragyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel, jelenlét, a tanulási folyamatokban való részvétel, az alapkészségek terén elért eredmények, az iskolai jóllét, a mentális egészség, az iskolai kötődés, a viselkedési problémák, a megkülönböztetéssel kapcsolatos tapasztalatok stb.).

3. A **tanulók** támogatása érdekében a következő bevált gyakorlatokat azonosították, amelyek sikeres végrehajtása alapvetően az összes érintett, nemzeti, regionális, helyi és iskolai szintű szereplő (nevelési-oktatási intézményvezetők, tanárok, oktatók vagy más releváns személyzet) elkötelezettségétől függ, az oktatási és képzési rendszer struktúrájával összhangban:

Megelőző intézkedések

- a) A fejlődési problémák, a nyelvi kompetenciák és a sajátos oktatási igények korai felismerésének biztosítása, beleértve a szociális és érzelmi nehézségeket, valamint az alulteljesítés és a lemorzsolódás kockázatának kitett tanulók korai felismerését, elkerülve ugyanakkor a beskatulyázást és a megbélyegzést.
- b) Olyan tantervek kidolgozása, amelyek tanulóközpontúak, inkluzív és kapcsolatorientált pedagógiai módszereken alapulnak, és változatos és személyre szabott oktatási és tanulási formákat tesznek lehetővé. Adott esetben mérlegelni kell a tananyagok gyermekek és fiatalok részvételével történő közös létrehozását, különös tekintettel a megfélemlítés megelőzésére, a szociális és érzelmi oktatásra, a konfliktusmegoldásra és az előítéletek leküzdésére szolgáló erőforrásokra.
- c) A szociális és érzelmi oktatásnak, a bántalmazás megelőzésének, a mentális és testi egészségnek a beépítése a tantervekbe, a kisgyermekkorai neveléstől és gondozástól a felső középfokú oktatásig és képzésig.
- d) Az iskoláztatás nyelvével (nyelveivel) kapcsolatos kompetenciák megerősítése, ugyanakkor a tanulók nyelvi sokszínűségének mint a továbbtanulás és a tanulmányi eredmények pedagógiai forrásának értékelése és támogatása. Ez magában foglalhatja például a korábbi nyelvismeret értékelését; a tanuló anyanyelvén és a tanítás nyelvén nyújtott határozott támogatást; az otthoni nyelvoktatáshoz való hozzáférést; a befogadó osztály és a többségi osztályok közötti átmenetet támogató mechanizmusokat az oktatás különböző szintjein.
- e) Különösen a menekültek és az újonnan érkezett migránsok támogatása az oktatási nyelv elsajátításában a többségi osztályokba és tantervekbe való korai bevonás révén, további személyes támogatást nyújtva a megfelelő szinten a társadalmi és iskolai tanulás felgyorsítása érdekében. Szintén kulcsszerepet

játszhat a nyelvi és tanulásbeli segítségnyújtáshoz és a pályaorientációhoz való folyamatos hozzáférés, valamint a szülői szerepvállalás és az interkulturális oktatás.

- f) Az interaktív és gyakorlati pedagógiai megközelítések előmozdítása annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a tanulók autonómiájának és felelősségének kialakításához a tanulás során, és lehetővé tegyék számukra, hogy aktívan részt vegyenek kompetenciáik fejlesztésében. Az ilyen megközelítések magukban foglalhatják a vegyes tanulási lehetőségeket (ideértve a digitális erőforrásokat, a könyvtárakhoz, laboratóriumokhoz, múzeumokhoz, közösségi központokhoz és a természethez való hozzáférést), a fogyatékossgal élő tanulók igényeinek figyelembevételét, a tanulási idő és környezet rugalmas és heterogén szervezését, a transzdiszciplináris oktatást és tanulást, az együttműködésen alapuló tanulást és a társak általi támogatást, valamint a fogyatékossgal élő tanulókat segítő technológiák használatát.
- g) A személyes tanulási igényeket és pályákat tükröző és támogató értékelési gyakorlatok előmozdítása, különösen a formatív és folyamatos értékelés széles körű alkalmazásával, valamint többféle, az inkluzív, kulturálisan érzékeny és részvételen alapuló digitális és nem digitális forma és eszköz (pl. portfóliók, szakértői értékelés és önértékelés) kombinálásával.

Intervenciók intézkedés

- h) Olyan keretek biztosítása az iskolákban, amelyek célzott támogatást nyújtanak a tanulási nehézségekkel küzdő vagy az alulteljesítés kockázatának kitett valamennyi tanulónak, multidiszciplináris és csapat alapú megközelítés révén (pl. mentorálási programok, beleértve a társak általi mentorálást is; a támogató személyzet mozgósítása, további tanulási idő biztosítása a tanévben és/vagy a tanítási szünetben; további tanulási környezetekhez való hozzáférés).
- i) Inkluzív és hozzáférhető keretek között fokozott, személyre szabott támogatás nyújtása a sokrétű, komplex szükségletekkel rendelkező tanulók számára, beleértve a szociális, érzelmi és mentális egészségügyi szükségleteket is (pl. személyes mentorlás, egyéni tanulási tervek, érzelmi szaktanácsadás, pszichoterápiás beavatkozások, multidiszciplináris csoportok, családtámogatás).
- j) Megoldások biztosítása iskolai szinten vagy más szereplőkkel partnerségben olyan tanulók számára, akik társadalmi-gazdasági háttérük miatt nehézségekbe ütköznek az alapvető szükségletek kielégítése terén (pl. iskolai anyagok hiánya, közlekedési nehézségek, éhezés, táplálkozási és alváshiány).
- k) Célzott pénzügyi támogatási programok biztosítása a hátrányos helyzetű tanulók számára annak érdekében, hogy megkönnyítsék a közép- és felsőfokú oktatási és képzési szintekre való továbblépésüket, valamint a megfelelő képesítésekhez vezető felső középfokú tanulmányok sikeres elvégzését.
- l) Finanszírozási lehetőségek biztosítása a menekültek és az újonnan érkezett migráns tanulók számára, hogy szükség esetén biztosítsák az oktatási és előkészítő órákhoz való hozzáférést, valamint az oktatási és képzési rendszerbe való zökkenőmentes belépést minden szinten.

Vegyes intervenciók/kompenzációs intézkedések:

- m) Szociális és érzelmi támogatás nyújtása a tanulóknak, különösen azoknak, akik mostoha gyermekkori tapasztalatokat, traumát, valamint az iskolai szerepvállalásukat akadályozó súlyos társadalmi vagy érzelmi stresszt élnek meg. Ez magában foglalhatja a tanácsadói és mentori szerepkörök megerősítését a személyzet körében, a tanulók mentális egészséggel foglalkozó szakemberekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítését az iskolákban és azok környékén, valamint a bántalmazás áldozatai és elkövetői esetében a korai beavatkozást. Partneri és közösségi támogatás létrehozása a bántalmazás/online megfélemlítés megelőzése és a megkülönböztetés valamennyi formájának kezelése érdekében.
- n) Méltányos, rugalmas és megfelelő támogatáshoz való hozzáférés biztosítása a menekültek és az újonnan érkezett migránsok számára, beleértve a szociális és érzelmi támogatást is, segítve őket a poszttraumás stresszhez, a migrációs vagy integrációs tapasztalatokhoz kapcsolódó kihívások leküzdésében. A szociális és érzelmi támogatást egy szélesebb körű és ágazatokon átívelő rendszerbe kell beágyazni annak érdekében, hogy valamennyi sajátos igényüket figyelembe lehessen venni, együttműködve a szociális és egészségügyi szolgálatokkal, a mentális egészséggel foglalkozó hivatalokkal és minden egyéb érintett szolgálattal és hivatallal, valamint szorosan bevonva a tanulókat és a családokat.
- o) A tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységekhez (sport, művészet, önkéntesség vagy ifjúsági munka stb.) való hozzáférés megkönnyítése, valamint tanulmányi eredményeik dokumentálásának és elismerésének javítása.
- p) Az oktatási tanácsadás, a pályaorientációs útmutatás és tanácsadás, valamint az életpályamenedzsment-készségek és kompetenciák elsajátítását támogató pályaorientáció megerősítése. Ennek magában kell foglalnia a tantervi és a tanterven kívüli tevékenységeket, például a munkaalapú tanulást, a munkahelyi látogatásokat, a gyakorlati tanulási tapasztalatokat, a karrierjátékokat vagy a próbatanfolyamokat.

4. **A nevelési-oktatási intézményvezetők, a tanárok, az oktatók és az egyéb alkalmazottak** kulcsszerepet játszanak a stratégiában. Ehhez a kihívásokkal teli felelősséghez támogatásra van szükségük, és fel kell készülniük arra, hogy megértsék és kezeljék az oktatási egyenlőtlenségeket, az alulteljesítést és a társadalomtól való elfordulást. Ehhez – a szükséges tudás, készségek és kompetenciák biztosítása mellett – megfelelő munkafeltételekre is szükség van az idő, a tér és az eszközök tekintetében. A következő bevált gyakorlatokat azonosították:

Megelőző intézkedések:

- a) A befogadásnak, a méltányosságnak és a sokszínűségnek, az alulteljesítés és a társadalomtól való elfordulás megértésének, valamint a jóllét, a mentális egészség és a bántalmazás kérdése kezelésének beépítése valamennyi kötelező tanári alapképzési programba.
- b) Gondoskodás arról, hogy a magas színvonalú és kutatásalapú tanárképzés és a folyamatos szakmai fejlődés felkészítse a nevelési-oktatási intézményvezetőket, a tanárokat, az oktatókat és más oktatási személyzetet arra, hogy:

- megértsék azokat a kockázati és védelmi tényezőket, amelyek hatással lehetnek a tanulási teljesítményre, az oktatásból és képzésből való kivonulásra vagy korai iskolaelhagyásra, valamint a szociális, érzelmi és viselkedésbeli nehézségekre,
  - megértsék a jólléttel, a fogyatékkal és a mentális egészséggel kapcsolatos problémákat, beleértve a poszttraumás stresszt is, és támogassák a tanulók szociális és érzelmi kompetenciáinak fejlesztését,
  - a többnyelvű és multikulturális környezetben való tanításhoz szükséges kompetenciákat fejlesszenek,
  - felismerjék és küzdjenek az oktatásban és a tanulásban előforduló nemi sztereotípiák ellen (ideértve a fiúk teljesítményével kapcsolatos alacsony elvárásokat is), és a nemek közötti egyenlőséget jobban figyelembe vevő tanítási gyakorlatokat dolgozzanak ki, amelyek jobban elősegítik a fiúk és lányok motiválását és bevonását,
  - felismerjék és kezeljék a tanulási rendellenességek különböző típusait,
  - együttműködésen alapuló gyakorlatokat alkalmazzanak és az iskolán belül működő multidiszciplináris csoportokban, valamint külső partnerekkel dolgozzanak együtt,
  - adott esetben többféle tanulási megközelítést, eszközt és környezetet alkalmazzanak, és aktívan alkalmazzák a vegyes tanulást, ötvözve a beltéri és kültéri tevékenységeket, az egyénre szabott és csoportos oktatást és tanulást, a digitális és nem digitális erőforrásokat stb.,
  - formatív értékelési módszereket és eszközöket alkalmazzanak az oktatás és a tanulás során,
  - a tanulást segítő légkört teremtsenek, az osztályvezetést, a bántalmazás megelőzését és a konfliktusmegoldást célzó stratégiákat alkalmazva, és megbízható kapcsolatokat alakítsanak ki a tanulókkal, szülőkkel, családokkal és gondozókkal, különösen a hátrányosabb helyzetű tanulók esetében.
- c) A tanárok, oktatók, nevelési-oktatási intézményvezetők és egyéb oktatási személyzet ösztönzése arra, hogy olyan iskolákban dolgozzanak, ahol a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulók aránya magas. A tanárhallgatók ösztönzése arra, hogy ilyen iskolákban szakmai gyakorlaton vegyenek részt.
- d) Annak biztosítása, hogy a pályaorientációban, tanulásban vagy pályatanácsadásban részt vevő személyzet minden tagja képzett és képesített, és hozzáfér az alap- és továbbképzéshez.
- e) A tanárok, oktatók, nevelési-oktatási intézményvezetők és egyéb iskolai személyzet jóllétének támogatása, többek között a megfelelő munkakörülmények, a magas színvonalú alapképzés és a folyamatos szakmai fejlődés, a támogató és mentális egészségügyi szakemberekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, az együttműködés és a társak általi támogatás biztosítása révén.

Intervenció intézkedések:

- f) A tanárok, oktatók és más oktatási személyzet és szakemberek közötti személyzeti csereprogramok, a társaktól való tanulás és a társak általi támogatás elősegítése hálózatépítés, szemináriumok és több szakmát átfogó tanulóközösségek révén, valamint hozzáférés azokhoz a szakértői központokhoz és megfelelő erőforrásokhoz, amelyek segíthetnek a tanításnak és a tanulásnak az összes tanuló sajátos igényeihez való igazításában. Különösen a szakosodott erőforrásközpontokhoz vagy tanácsadó csoportokhoz való hozzáférés biztosítása, amelyek biztosítani tudják a menekültek és az újonnan érkezett migráns tanulók támogatásához szükséges eszközöket és pedagógiai módszereket, valamint amelyek több településen és iskolában dolgoznak.
- g) Annak vizsgálata, hogy a tanári szakmához vezető alternatív utak miként segíthetik elő az oktatási személyzet sokszínűségét, és hogyan nyithatják meg a tanári szakmát a különböző háttérű személyek előtt, beleértve azokat a jelölteket is, akik maguk is társadalmi-gazdasági hátrányt szenvedtek.
5. Annak előmozdításában, hogy a tanulás valamennyi tanuló számára sikerrel párosuljon, különösen hatékonyak bizonyult az **„egész iskolára kiterjedő, közösségi megközelítés”**, amelyben az iskolai közösség valamennyi tagja (a nevelési-oktatási intézményvezetők, a tanárok, az oktatók és az egyéb oktatási személyzet, a tanulók, a szülők és a családok), valamint az érdekelt felek széles köre (szociális és egészségügyi szolgálatok, ifjúsági szolgálatok, felkereső szociális munkások, pszichológusok, érzelmi szaktanácsadók/terapeuták, ápolók, beszéd- és nyelvtérapiás szakemberek, orientációs szakemberek, helyi hatóságok, nem kormányzati szervezetek, vállalkozások, szakszervezetek, önkéntesek stb.) és a közösség egésze aktívan és együttműködő módon vesznek részt. A sikeres szakpolitikák közé tartozhatnak a következők:

Megelőző intézkedések:

- a) Megfelelő szintű autonómia biztosítása a nevelési-oktatási intézményvezetők és az irányító testületek döntéshozatalában, szigorú elszámoltathatóság mellett.
- b) Annak biztosítása, hogy a mindenki számára elérhető iskolai siker és a jó iskolai közérzet (beleértve a megfélemlítés megelőzését, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, a nemek közötti egyenlőség iránti érzékenységet és az egészséggel kapcsolatos problémákat) beépüljön az iskolai tervezési és irányítási folyamatokba (iskolai fejlesztési tervek, küldetésnyilatkozatok, éves vagy többéves pedagógiai tervek stb.), és az iskolák ösztönzése konkrét befogadási tervek kidolgozására, nyomon követésére és értékelésére.
- c) Annak biztosítása, hogy a belső és külső minőségbiztosítási mechanizmusok valamennyi tanuló iskolai sikerével és iskolai jóllétével foglalkozzanak, és olyan kérdések kapcsán is tartalmazzanak célokat és mutatókat, mint a tanulási környezet, a bántalmazás és a jóllét. Annak biztosítása, hogy a külső értékelés/vizsgálat tanácsadást és támogatást nyújtson az ellenőrzött iskoláknak, támogassa az iskolák önértékelését, és előmozdítsa az önértékelés kultúráját és a befogadással és jólléttel kapcsolatos stratégiák és gyakorlatok javítását.
- d) Szakmai fejlődési lehetőségek és iránymutatás biztosítása a nevelési-oktatási intézményvezetőknek a szervezeti változások kezelésében és az inkluzív gyakorlatok előmozdításában történő támogatása érdekében.

- e) Részvételen alapuló és demokratikus iskolai környezet ösztönzése, amely bevonja a tanulókat az iskolai és osztálytermi döntéshozatalba, és a gyermekekhez és a fiatalokhoz igazított részvételi módszereket alkalmaz, beleértve a marginalizált háttérrel rendelkezőket is.
- f) Olyan iskolai kultúra előmozdítása, amely értékeli a sokszínűséget, előmozdítja a tanulók jóllétét, erősíti iskolai kötődésüket, és biztonságos környezetet teremt a vitás kérdésekről folytatott párbeszédhez.

Vegyes megelőzési és beavatkozási intézkedések:

- g) Az együttműködésen alapuló és multidiszciplináris gyakorlatok ösztönzése az iskolákban, valamint a helyi szolgálatokkal, a szociális és egészségügyi szakemberekkel, a vállalkozásokkal és általában a közösséggel való partnerségek ösztönzése.
- h) Az iskolák mint az egész életen át tartó tanulás olyan közösségi központjainak támogatása, ahol az oktatás és a társadalmi élet szorosan összefonódik a szomszédsággal, és ahol a közösség közös felelősséget vállal az iskoláért mint tanulási térért.
- i) Az iskolák közötti hálózatépítés, valamint a helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi szintű, több szakmát átfogó tanulóközösségek előmozdítása az egymástól való tanulás előmozdítása érdekében. Az iskolák ösztönzése, hogy használják fel az európai iskolai eszköztárban, a befogadó oktatás és az állampolgári nevelés terén megvalósított inspiráló gyakorlati példák gyűjteményében, valamint a Cedefop korai iskolaelhagyás kezelésére szolgáló szakképzési eszköztárában rendelkezésre álló forrásokat.
- j) A „nyelvi tudatosság” előmozdítása az iskolákban és környékükön, arra ösztönözve őket, hogy gondolkozzanak el a nyelvi és kulturális sokszínűséggel kapcsolatos normákon, értékeken és attitűdökön, többek között azáltal, hogy feltárják az iskolai közösségben beszélt összes nyelvet, bevonják a szülőket és a családokat, a gondozókat és a tágabb közösséget a nyelvoktatásba, különböző nyelveken rendelkezésre álló erőforrásokat tartalmazó könyvtárakat hoznak létre, vagy megkönnyítik az iskola utáni nyelvi tevékenységeket.
- k) Az iskolák támogatás abban, hogy az újonnan érkezett migránsok (köztük a menekültek) „nyelvtanulási folyamatának” minden egyes szakaszába hatékony gyakorlatokat építsenek be, ideértve a befogadást és az értékelést (pl. az írástudás, a nyelvi és egyéb kulcskompetenciák átfogó és többdimenziós értékelése révén), az elhelyezést és a felvételt (pl. szükség esetén időben korlátozott kezdeti előkészítő órák biztosításával, valamint jólléti és tanulásbeli segítségnyújtás biztosításával a többségi oktatásba való zökkenőmentes átmenet megkönnyítése érdekében), valamint a nyomon követést (a migráns tanulók iskolakezdésre és felvételre vonatkozó kritériumok révén történő földrajzi szegregációjának megelőzése érdekében).
- l) A szülőkkel, a törvényes gyámokkal és a családokkal gyermekeik oktatásának előrehaladásáról és jóllétéről folytatott hatékony kommunikáció és együttműködés ösztönzése, többek között a helyi közösség kulturális közvetítőinek segítségével. A szülők, a családok és a törvényes gyámok bevonása a tantervi és tanterven kívüli tevékenységekbe (például önkéntes munka az osztályteremben, olvasó és házi feladatíró szakkörök, iskolai könyvtári és iskola utáni programok, valamint munkakereső klubok,

állásbörzék, munkahelyi gyakorlatok, karrierközpontokban tett látogatások stb.).

- m) A szülők és a családok iskolai döntéshozatalban való aktív részvételének előmozdítása, többek között a tanterv, a tervezés és értékelés, a jólléti és mentális egészségügyi programok, a szociális és érzelmi oktatás, a pályaorientáció, valamint a marginalizált társadalmi-gazdasági háttérű szülők részvételének előmozdítása és támogatása terén.
  - n) A szülők gyermekeik korai olvasási és matematikai készségei elsajátításában való részvételének támogatása, például otthoni könyvek biztosítását célzó rendszerek, családon belüli írásolvasási készségfejlesztési kezdeményezések stb. révén. A családi tanulás és a szülők oktatása lehetőségeinek bővítése, különösen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és a szegénység kockázatának kitétek esetében, a helyi szolgálatokkal és a nem kormányzati szervezetekkel partnerségben.
  - o) További támogatás biztosítása a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű területeken lévő iskoláknak, ahol magas a marginalizált háttérű tanulók száma. Ez adott esetben magában foglalhatja az ilyen iskolák diáktanár arányának csökkentését, valamint a célzott forrásbevonást anyagokhoz, a felszerelésekhez és az infrastruktúrához.
6. Az oktatás sikerének valamennyi tanuló számára történő előmozdításához alapvető fontosságú az olyan rendszerszintű jellemzőkbe való beavatkozás, amelyek különböző módokon befolyásolhatják a méltányosságot és a befogadást az oktatásban és képzésben. Az integrált és átfogó stratégia kidolgozása során a következő strukturális intézkedéseket lehet mérlegelni:
- a) A megfizethető, magas színvonalú és megfelelő személyzettel ellátott kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz való általános és méltányos hozzáférés biztosítása, amely javíthatja a gyermekek jóllétét és kognitív, valamint szélesebb körű szociális és érzelmi fejlődését, megteremtve a gyermekek számára az oktatásban és az életben való boldoguláshoz szükséges alapokat.
  - b) A magas színvonalú, vonzó és rugalmas szakoktatás és -képzés megerősítése, amely a szakmai készségek elsajátítását a kulcskompetenciákkal ötvözi.
  - c) Az aktív antiszegregációs politikák előmozdítása, különösen olyan felvételi szabályok elfogadása révén, amelyek lehetővé teszik az iskolák heterogén összetételét és a tanulás minőségére összpontosító politikákat, valamint a figyelem felhívása arra, hogy az osztálytermi sokszínűség milyen előnyökkel jár a tanulmányi eredmények valamennyi tanulóra kiterjedő javítása szempontjából.
  - d) A fogyatékossgal élő tanulók általános iskolákba való befogadásának támogatása a képzett oktatók és más oktatási személyzet/tanácsadók vagy egészségügyi szakemberek által nyújtott hatékony támogatás révén. Ennek együtt kell járnia az iskolai környezet fizikai akadályainak felszámolásával, biztosítva a megfelelő formátumú tananyagok rendelkezésre bocsátását, diverzifikált tanítási és tanulási megközelítéseket kínálva.
  - e) Az évfolyamisméltélés lehető legnagyobb mértékben történő elkerülés és olyan eszközökkel történő felváltása, amelyek nyomon követik és korai szakaszban

jelzik a gyermekek és fiatalok tanulási szükségleteit és rendellenességeit, valamint adott esetben célzott és személyre szabottabb támogatást nyújtanak.

- f) Alternatívák keresése a korai nyomon követésre annak érdekében, hogy előmozdítsuk a különböző képességszintű tanulók közötti pozitív interakciókat a heterogén csoportokban, és csökkentsük a társadalmi-gazdasági háttérnek az iskolai szegregáció révén a tanulók teljesítményére gyakorolt hatását.
- g) Az oktatási pályák rugalmasságának és átjárhatóságának növelése, például a kurzusok modulárisrá tételével, szakképzés-jellegű kurzusok felkínálásával vagy az időtartam és a belépési pontok rugalmasságának előmozdításával. Az oktatás szintjei és típusai, valamint az iskola és a jövőbeli foglalkoztatás közötti átmenet megkönnyítése, többek között a korábbi tanulmányok és eredmények elismerése és érvényesítése, képzett szakemberek által nyújtott pályaorientáció, valamint az érdekelt felekkel, köztük a vállalkozásokkal való aktív együttműködés révén.
- h) Az általános, többségi oktatásba és képzésbe visszavezető új utak biztosítása, és ingyenes hozzáférés biztosítása a második esélyt kínáló, minőségi programokhoz mindazok számára, akik idő előtt elhagyták az oktatást és képzést, amire az ifjúsági garancia részeként is javaslatot lehetne tenni.